



Nota aan burgemeester en wethouders

Vergadering: 24-05-2016

Portefeuillehouder: [REDACTED]

Onderwerp

Vervangen fysieke binnenstadsafsluitingen door camera's

Samenvatting

In mei 2012 heeft het college, door het vaststellen van een startnotitie, besloten het project "Digitaliseren Parkeren" te starten. Het project bestaat uit drie deelprojecten:

1. Het digitaliseren van parkeervergunningen middels het E-loket;
2. Het ombouwen van de ticketautomaten van munt naar digitaal betalen;
3. Het vervangen van de fysieke binnenstadsafsluiting door kentekenherkenning door digitale camera's.

De deelprojecten 1 en 2 zijn inmiddels afgerond. Het deelproject 3 is eind vorig jaar gestart en loopt tot eind dit jaar. Voor het deelproject 3 is op 30 juni 2015 de bestuursopdracht "Vervanging binnenstadsafsluitingen door camera's" in het college vastgesteld. In de bestuursopdracht is aangegeven dat de aan te passen locaties worden voorgelegd aan het college.

Beslissing

1. Overtreding van C01 borden, geplaatst op grond van artikel 62 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990 ten behoeve van de geslotenverklaring van de binnenstad, te handhaven door middel van camera's met kentekenherkenning in plaats van de huidige wegzinkbare palen.
2. Bijgevoegde "Functionele beschrijving, Binnenstadsafsluiting (selectieve toegang) gemeente Alkmaar, versie 2.0", in beginsel als uitgangspunt te nemen bij de implementatie van de handhaving van de geslotenverklaring door camera's.
3. Het bijgevoegde "Plan van Aanpak Binnenstadsafsluiting (selectieve toegang) gemeente Alkmaar, versie 2.2, dat op 3 mei 2016" akkoord is bevonden door lokale Driehoek als uitgangspunt te hanteren bij de implementatie van de handhaving van de geslotenverklaring door camera's.
4. De dertien locaties met wegzinkbare palen bij de in- en uitgangen van de binnenstad aan te passen zodat door de geslotenverklaring gehandhaafd kan worden met camera's met kentekenherkenning.
5. Kennis te nemen van het "Strategisch communicatieplan stadsafsluitingen".
6. Het huidige beheerbudget, onder programma 4 Bereikbaarheid, post 35 Parkeren, aan te wenden voor het beheer en de handhaving van het te plaatsen camerasysteem.
7. Bijgevoegde commissievoorstel, voor opiniërende bespreking, voor te leggen aan de commissie Ruimte.

Vraagstelling - probleemstelling

Het project “Digitaliseren Parkeren” is in de laatste fase beland. Het inrichten van het E-loket is voltooid en het ombouwen van de parkeerautomaten van betaling met munten naar digitaal betalen is inmiddels afgerond. Het laatste onderdeel van “Digitaliseren Parkeren” is het aanpassen van de binnenstadafsluitingen. Voor het vervangen van de binnenstadafsluitingen door camera's is een bestuursopdracht gemaakt. In de bestuursopdracht is afgesproken dat de aan te passen locaties worden voorgelegd aan het college, de realisatie zal in 2016 plaatsvinden. De wegzinkbare palen worden pas verwijderd nadat is gebleken dat het camerasysteem goed functioneert.

Alkmaar is tevreden over de effecten van een autoluwe binnenstad, echter in de praktijk kent de fysieke afsluiting met wegzinkbare palen een aantal belangrijke nadelen. Met name als het gaat om de hoge investerings-/exploitatiekosten waaronder de herstelkosten na schade (aanrijdingen). Bovendien is de schade aan de voertuigen niet in verhouding tot de overtreding. Verder geven de wegzinkbare palen voor o.a. de fietsers een beangstigend gevoel dat deze elk moment uit de grond kunnen komen. Dit alles maakt dat de stadsafsluiting, middels wegzinkbare palen, door velen als niet-klantvriendelijk wordt ervaren. Hiermee dragen de wegzinkbare palen niet bij aan de gastvrijheid en het imago van de stad.

Ervaringen en evaluatie

Inmiddels zijn meer dan 10 gemeenten bezig met het vervangen van de wegzinkbare palen. In Zeist, Delft en Tholen zijn al soortgelijke systemen aangelegd. De gemeenten Amersfoort, Groningen, Alphen aan den Rijn, Dordrecht en Zwolle zijn in een soortgelijke fase als Alkmaar. Met Zeist en Delft is contact om ervaringen uit te wisselen.

Ook in Alkmaar is een eerste ervaring opgedaan. Op het Luttk Oudorp is een eerste proefopstelling van een camera met de mogelijkheid om kentekens te herkennen neergezet (Automatic Number Plate Recognition, ANPR-camera's). Deze opstelling is recent geëvalueerd. De conclusies en aanbevelingen van deze opstelling worden nog separaat aan het college aangeboden. De hoofdconclusie is dat er een goed functionerend systeem staat en de overtredingen op het Luttk Oudorp zijn afgenomen.

Afwegingsproces - alternatieven

De keus om de wegzinkbare palen te vervangen is in 2012 al gemaakt. In de voorliggende nota gaat het over welke locaties worden aangepast en hoe de aanpassingen verder zijn uitgewerkt.

Afspraak is dat eerst alle ticketautomaten moesten zijn omgebouwd naar kentekenherkenning-parkeren en het digitaal loket volledig in werking is getreden alvorens het camerasysteem te installeren. De automaten zijn deze maand in gebruik gesteld.

Locaties

In de gemeente Alkmaar zijn in totaal op 21 locaties wegzinkbare palen geplaatst met verschillende functies. Niet alle wegzinkbare palen behoren tot de stadsafsluitingen.

Globaal zijn de palen op te delen in drie functies;

- | | |
|-------------------------------------|-----|
| 1. In- en uitgang van de binnenstad | 13; |
| 2. Verkeersmaatregel | 3; |
| 3. Beperking van overlast | 5. |

In deze nota wordt voorgesteld om in eerste instantie alleen de wegzinkbare palen te verwijderen die de in- en uitgangen van de binnenstad (functie 1) afsluiten. Alle andere palen met de andere functies blijven in dit project buiten beschouwing.

Bromfietsen

Bij de ingangen van het afgesloten gebied staan verkeersborden (C01) "verboden voor alle verkeer" met een onderbord "behalve voor fietsers". Dus bromfietsen mogen ook de binnenstad niet in. Dat zal met de opzet van het camerasysteem niet anders zijn. Ook dan zal, net als in de huidige situatie, handhaving op bromfietsen incidenteel/ steekproefsgewijs op locatie plaatsvinden.

Politiek-bestuurlijke aspecten

Het aanleggen van de camera's is onderdeel van het project Digitaliseren Parkeren. Voor het digitaliseren van parkeerrechten zijn inmiddels geautomatiseerde systemen geïnstalleerd die ook voor toegangsrechten kunnen worden gebruikt.

In dit project blijven aanpassingen in het parkeerbeleid en het toegangsbeleid zoveel mogelijk buiten beschouwing. Wel wordt aangegeven hoe de toegangsrechten worden verkregen. Door de aanpassing van wegzinkbare palen naar camera ontstaan mogelijkheden om toegangsrechten digitaal te verkrijgen.

In de bestuursopdracht is afgesproken dat de wegzinkbare palen pas worden verwijderd nadat is gebleken dat het camerasysteem goed functioneert.

Het plaatsen van de camera's geeft ook nog een paar bijkomende voordelen.

- Het geeft snellere doorrijmogelijkheden voor het openbaar vervoer. Er wordt nog bekeken of bij de provincie Noord-Holland, in het kader van het Uitvoeringsprogramma Investeringsagenda doorstroming OV 2015-2020, subsidie kan worden aangevraagd voor deze tijdswinst.
- Het toepassen van camera's geeft minder hinder dan wegzinkbare palen door het wegvallen van herstelwerkzaamheden na aanrijdingen.

Juridische aspecten

Essentieel voor het slagen van dit project is de medewerking van het Openbaar Ministerie. De bevindingen van de camera op het Luttk Oudorp zijn mede gebruikt om te komen tot het Plan van Aanpak, Binnenstadafsluiting (zie bijlage). Het beleidskader Flitspalen van het Parket Centrale Verwerking Openbare Ministerie (CVOM), verantwoordelijk voor het handhavingsbeleid, heeft kaders en randvoorwaarden aangegeven waar gemeenten aan moeten voldoen om het handhavingstraject te mogen starten. Het Plan van Aanpak is tot stand gekomen in overleg met het Openbaar Ministerie. Het geeft aan hoe Alkmaar om zal gaan met het handhavingstraject en is ter goedkeuring ingebracht in de lokale Driehoek met de Burgemeester, het Openbaar Ministerie en Politie. Op 03-05-2016 is door de Driehoek een akkoord gegeven op het ingediende plan.

Verdragslanden

Het CJIB heeft een aantal 'verdragslanden' waar boetes kunnen worden geïnd. Dit zijn Frankrijk, Duitsland, België, Zwitserland. Sinds december 2015 is Polen hieraan toegevoegd. Het streven van het Ministerie is om alle kentekens van EU landen zo snel mogelijk automatisch te verwerken.

Privacy

De persoonsgegevens die worden verwerkt door middel van het cameratoezicht zijn in het belang van de leefbaar en de openbare orde. Op de verwerking van deze persoonsgegevens is de Wet bescherming persoonsgegevens (hierna: Wbp) van toepassing. De Wbp vereist een grondslag om persoonsgegevens te mogen verwerken. Die grondslag ligt in artikel 8 sub c Wbp jo. artikel 62 Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.

De verantwoordelijke voor de inzet van het cameratoezicht is het college van B&W. Het college kan bij het uitkijken van deze camerabeelden gebruik maken van een bewerker. De Wbp bepaalt dat de

bewerker degene is die ten behoeve van de verantwoordelijke persoonsgegevens verwerkt, zonder aan zijn rechtstreeks gezag te zijn onderworpen (artikel 1, sub e, Wbp).

Verantwoordelijke en bewerker dienen voor aanvang van de werkzaamheden, en dus voordat bewerker toegang krijgt tot de camerabeelden, een bewerkersovereenkomst te sluiten (Artikel 14 lid 2 Wbp). Om die reden zal met ParkeerService een bewerkersovereenkomst met betrekking tot de verwerking van deze persoonsgegevens worden gesloten. Hierin wordt opgenomen hoe wij als verantwoordelijke en zij als bewerker omgaan met de persoonsgegevens en wat wij van elkaar mogen en kunnen verwachten.

Vervolgens schrijft de Wbp in artikel 27 voor dat deze verwerking van persoonsgegevens (het cameratoezicht) vooraf, dus voordat de camera's en de verwerking starten, gemeld moet worden bij de Autoriteit persoonsgegevens (voorheen Cbp).

De Wbp vereist dat voordat er daadwerkelijk sprake is van het verwerken van persoonsgegevens duidelijke is wat het doel van de verwerking is, de grondslag van de verwerking, er met de camerabeelden gebeurt, dat de camerabeelden adequaat beveiligd zijn en hoe betrokkenen worden geïnformeerd over de camera's. Dit is opgenomen en uitgewerkt in de functionele beschrijving.

Conform de beleidsregels van het OM, zoals verwoord in het Plan van Aanpak, worden de beelden van niet-overtreders binnen 72 uur uit het systeem gewist. Toegangsrechten worden voor een periode van maximaal 13 weken na beëindiging bewaard, hetgeen overeenkomt met de termijn voor bezwaar. Digitale opnames van overtreders worden voor de duur van tenminste 5 jaar bewaard. Gebleken is dat met dit op te zetten systeem wordt voldaan aan alle wet en regelgeving.

Financiële aspecten

De totaal te verwachten investeringskosten kosten voor dit deelproject zijn € 600.000,-. Dit bedrag is binnen het investeringsbudget van "Digitaliseren Parkeren" voor dit deelproject beschikbaar. De kapitaalslasten zijn reeds in de begroting opgenomen bij programma 4 Bereikbaarheid, product 35 parkeren. De structurele besparing van tenminste € 270.000 die het Project Digitaliseren Parkeren moet opleveren is vanaf 2013 in de begroting ingerekend.

De kosten voor de exploitatie van de wegzinkbare palen zijn gedekt in de begroting onder Programma 4, product 35 Parkeren. Deze kosten zullen wegvallen na het verwijderen van de wegzinkbare palen. De kosten voor het beheer van het camerasysteem worden vervolgens uit deze post gedekt en zullen naar verwachting voldoende zijn. Exacte beheerkosten van het camerasysteem zijn op dit moment nog niet bekend.

Personele aspecten

In overleg met Unitmanagers Ruimte, Stadstoezicht en de directie is besloten om het beheer en de toezicht van dit aan te leggen camerasysteem onder te brengen bij ParkeerService. Het huidige beheer van de wegzinkbare palen was ook al ondergebracht bij ParkeerService. Voor het beheer en de toezicht van het camerasysteem wordt door de regievoerder Parkeren de bestaande Dienstverlening Overeenkomst (DVO) hierop aangepast. Deze aanpassing in de DVO moet gereed zijn voordat het camerasysteem in werking treedt.

Uitvoeringsaspecten

Voor de kennis en ervaring om een systeem met kentekenherkenning op te zetten is het bureau Empaction bv. uit Eindhoven gevraagd hierin te adviseren. Dit bureau is in diverse steden betrokken bij gebiedsafsluitingen en heeft daarmee de meeste en recente kennis op dit soort systemen. Zij zijn ook de auteurs van de bijgevoegde Functionele beschrijving en het Plan van Aanpak.

De vervolgstappen na accordering door het college zijn:

- Het schrijven van een Programma van Eisen voor de aanbesteding van de camera's de ondersteunende software-systemen;
- Aanbesteding door Economisch Meest Voordelige Inschrijving (EMVI) principe;
- Het implementatietraject, inclusief nazorg.

Het aanleggen van het camerasysteem zal naar verwachting eind dit jaar gereed te zijn. Nadat is gebleken dat het camerasysteem goed functioneert zal het systeem met wegzinkbare palen worden verwijderd.

Milieuaspecten

Automobilisten die moeten remmen en vervolgens moeten wachten en daarna weer optrekken omdat de wegzinkbare paal tijd nodig heeft om te zakken, geven meer hinder en uitstoot dan auto's die gewoon door kunnen rijden. Ook de bevoorrading en lijnbussen hoeven niet meer te wachten tot de wegzinkbare paal naar beneden is. Verder wordt met het camerasysteem voorkomen dat bij elke ernstige aanrijding olie uit de motor in het wegdek vloeit.

Inspraak & participatie derden

Het aanleggen van een camerasysteem is ingebracht in het programmateam Sterk Centrum. Bij belanghebbende partijen zoals het Wijk breed Overleg (WBO) en in het regulier overleg Convenant Sterk Centrum Alkmaar (CCA) zijn presentaties gehouden om de belanghebbende op de hoogte te stellen van de werking van de digitale afsluiting met camera's en gelegenheid te geven om te reageren. De reacties zijn in de bijlage van de Functionele beschrijving toegevoegd.

Communicatie

Voor dit deelproject is een communicatie plan opgezet en in werking getreden (zie bijlage). De essentie van dit plan is dat betreders van de binnenstad en gebruikers van ontheffingen tijdig en goed moeten worden geïnformeerd. De communicatie is geen eenmalige actie. Het plan geeft aan wat de communicatiestrategie is, de doelgroepen en hoe de doelgroepen worden geïnformeerd. In de communicatieplanning staat op welk moment een communicatiemiddel zal worden ingezet.

Domein : Backoffice

Steller :

24-05-2016